

DOMOVINA

Izdajava vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne prispejbe ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Obrtna preosnova.

Sedanji obrtni red ima mnogo pomankljivosti in nikakor ni pripraven za utrjenje in ohranjenje malega obrtnega stanu. Pri njega sklepanju so imeli prevelik upliv zastopniki velikega kapitala. Sedanji trgovinski minister je predložil načrt zakona, po katerem bi se obrtni red nekoliko premenil, a žal, da ne moremo reči, da bi se s tem načrtom zboljšal, temveč prej še shujšal. Zato pa obrtniki niso s posebnim veseljem pozdravili predloženega načrta zakona. Obrtni shod, ki je bil na Dunaju se je izrekel, da naj se stvar prepusti novi zbornici. Sedanja zbornica malemu obrtu ni posebno naklonjena. Ne le zedinjena levica, temveč tudi konservativni veleposestniki ne marajo za tako obrtno preosnovo, s katero bi se kaj omejila velika industrija v prid malega obrta. Češki veleposestniki so največ ob enem tovarnarji in ne marajo, da bi se kako oviral razvoj velike industrije.

Pričakovati je pa, da bode nova zbornica imela nekaj malemu obrtniku naklonjenjših poslancev, kakor sedanja. Seveda v kuriji veleposestva se ne bode dosti premenilo. Naj se že volijo liberalci ali konservativci, po dosedanjih njih skušnjah ni dosti razlike. Več pomembe bode v mestih. Liberalci se bodo skoro povsod morali umakniti narodnim Nemcem in krščanskim socialistom; ti dve stranki so pa obe vneti za malega obrtnika, ker so baš mali obrtniki njih najboljša opora. Zaradi tega je upanje, da bodoča zbornica sklene ugodnejši obrtni zakon. Seveda se je bati, da se bode vlada upirala. V trgovinskem ministerstvu vladajo velekapitalistični nazori. Trgovski minister baron Glanz je sam nemški liberalci in s tem je vse

povedano, kakšno stališče da zavzemlje glede obrtnega vprašanja. Višji uradniki so pa največ še izza dobe liberalnih vlad. Res je že minulo sedemnajst let, kar je pala poslednja čisto nemško-liberalna vlada, a njen duh je pa ostal v ministerstvih, zlasti v trgovinskem ministerstvu, do današnjega dne. Taaffejeva vlada tudi ni dosti storila, da ta duh iztrebi. Trgovinski ministri so bili vedno možje, s katerimi so zastopniki velikega kapitala bili zadovoljni. Poleg tega je pa še druga neugodnost. Kjer sta združena obrt in trgovina v kakem zastopu ali oblastvu, povsod koristi trgovcev izpodrivajo koristi obrtnikov. To se vidi pri trgovskih zbornicah in opaža se v trgovskem ministerstvu. Koristi trgovcev in obrtnikov si tako nasprotujejo, da jih ni mogoče spraviti pod jeden klobuk. Le pogledimo carinsko vprašanje. Obrtniki so zato, da se varujejo s carinami domači izdelki pred tujimi, trgovci so pa za svobodni uvoz blaga. Varstvo domačim izdelkom je pa neobhodno potrebno. Zagovorniki svobodne trgovine radi zagotavljajo, da svobodna trgovina mora obrt le povzdigniti k večji popolnosti. Boječ se tuje konkurence bode vsakdo le gledal, da bodo njegovi izdelki boljši. V resnici pa svobodna trgovina le podkopuje domači obrt. Domači izdelki se zaradi tuje konkurence ne izboljšajo, pač pa je nasprotno resnica, še slabšajo se, da se le morejo ceneje prodajati. Da bi pri svobodni trgovini naša industrija mogla tekmovali s tujo, ni misliti, če se pomisli, da ima obrtni v družih državah kapital proti mnogo nižjim obrestim na razpolago, kakor v Avstriji. V Angliji dobiva se denar proti 2 odstotnim obrestim ali še ceneje, dočim se v naši državi za obrtno podjetja niti za dvakrat tako velike obresti ne dobi.

Poleg tega pa tudi glede dokaza zmožnosti se ne vjemajo koristi obrtnikov in trgovcev. Obrtniki zahtevajo, da se ne dovoli pečati s kakim obrtom ljudem, ki se ga niso učili, dočim trgovci žele tudi v tem oziru popolno prostost. Dokler je vladala popolna obrtna svoboda, so trgovci lahko se bavili z raznimi obrti. Vzeli so pomočnike, pa so obrt izvrševali v škodo samostojnim obrtnikom. Ravno tako je nasprotje mej obrtniki glede jemanja naročil po meri. Obrtniki zahtevajo, da naročil ne sme nikdo drugi jemati, kakor obrtniki sami. Trgovci z narejeno obleko žele, da se jim tudi pusti jemati naročila. Pri tem se zgubi kupčijski dobiček za obrtnika. Trgovcem z mešanim blagom je na tem, da se jim pusti trgovati z vsakim blagom, dočim se obrtniki potegujejo zato, da se kakim trgovcem ne dovoli prodajati obrtnih izdelkov. Pri taci razmerah ni čudno, če vladna predloga novega obrtnega zakona ni ugodna za male obrtnike in poslednji ne žele, da kedaj v njeni prvotni obliki postane zakon.

Sedanji obrtni zakon je jako omejil določen obrtnih zadrug. Zato pa ne morejo razviti prav svojega delovanja. Posebno je škodljiva določba, da obrtne zadruge ne smejo brez dovoljenja vseh svojih članov začeti nebenega skupnega podjetja. Posebno zalaganja vojaških potrebščin vsled tega ne morejo prevzeti. V vsaki zadrugi se kedo dobi, ki se upira skupnemu podjetju, če ne morda sam iz sebe, pa podhujšan od kakega tovarnarja. Mali obrtniki posamični ne morejo tekmovali s tovarnarji, ker jim nedostaja kapitala in si ne morejo napraviti potrebnih strojev. Če se pa združijo, bodo pa mogli z uspehom tekmovali z velikimi podjetniki.

LISTEK.

Baba je zmešala.

Ruski spisal J. Potapenko, posl. Seljanin.

„Da, ničesar ne povem! . .“

Anton se je obrnil, hoteč iti.

„Čakaj še, čakaj! klical je za njim batjuška. — Glavno stvar sem pozabil te vprašati. Katera pa je tvoja ženka?“

„Moj Bog! izpregovoril je Anton. I čisto sem pozabil povedati. Vdova Ivga bo moja žena, jo poznate?“

„Katera Ivga? Pri nas so štiri in tri iz njih vdove.“

„Ivga Lobodiha!“

„Ka-a-aj?“

Batjuška ga je debelo pogledal. Antonu se je zdelo čudno. „Zakaj me tako gledate Batjuška? Je kak nedostatek na Ivgi, kataga jaz nisem opazil? Je čarovnica kali?“

„Zakaj bi je ne vzel batjuška?“ vprašal je Anton.

„Le vzemi jo če hočeš, meni je vse jedno!“ djal je batjuška, ko se je zopet pomiril. „Ivga je lepa ženska, poštena in skrbna . .“

„Tako menim tudi jaz. . . A mislil sem, da vi. . . No prosim odpuščanja, batjuška!“

Anton je odšel a batjuško so mučile čudne misli.

Sedaj je nam znano, zakaj zadne dni Morguna drug drugega nista hotela pogledati. Seznaniti se moramo še z junakinjo naše povesti.

Ivga Lobodiha in njena hči Ana bili sta v selu dobro znani. Da ju je narava vstvarila moška, govorilo bi se tudi o njiju, da živite v najlepši prijaznosti, kakor Morguna. Toda ker sta bili babi, zato tega nikdo ni hotel verjeti, dasi je bila resnica, in tudi batjuška njiju ni stavil nikomur v izgled. Globoko se je ukoreninilo mnenje, če živita dve ženski skupaj oni se trikrat na dan prepirate in lase pulite. S polnim prepričanjem smemo reči, da se kaj tacega med Ivgo in njeno Ano ni godilo. Ivga je hčer ljubila, kakor zna le mati ljubiti, jedinega otroka, in tudi Ana je spoštovala mater svojo, vsaj delala se je tako, in jo lepo ubogala in tako sta živeli v lepi slogi.

Z Danilom zgodila se je ta nesreča po leti, ko je kosil na polju proso. Poleg Morgunove njive bil je Lobodihin kapus, na katerem je plela Ana plevel. Danilo kosil je sam in Ana sama plela. Če povemo, da je bil Danilo ravnovzraslega telesa in lepega obraza in Ana krasna deva,

potem je umevno, da je bil roman neizbežen. Tu na polju sta si odkrila svoji srci ter si objubila zakon. Hočete vedeti kako se je vršilo? Prav tako kakor je uže navada in kakor se čita v vseh romanih.

Nekega dne je prišla Ana vsa prestrašena na kapus.

„Oh, Gospod! Možno je, da nisem prav videla!“ je rekla.

„Kaj, moja mila?“ vprašal je nežno Danilo.

„Ko sem šla danes k reki po vodo, matere ni bilo doma. Nazajgrede šla sem mimo našega vrta, na katerem rastejo tri stare hruške in dve jablani. Vidim pod jablano nekoga sedeti. Pogledam bolj natanko in vidim dvoje — mojo mater in tvojega očeta! Tvoj oča drži mojo mater krog vrata in je gleda tako ljubeznivo v oči. . . Oh moj Bog, mislila sem! — Ako se mislita vzeti, kaj bode potem z nama? Zatem sta začela bolje paziti na svoja stara ter se prepričala, da res nekaj nameravata. Prepričala sta se, da i njiju opazujejo. Skratka nastalo je sovraštvo med dvema družinama katero sta povzročili babi, vsemu kriva pa je bila hudoba, katerej ni bilo vseč mirno življenje dveh obitelji.“

Kako se je neki zaveroval Anton v Ivgo? Mu-li je pocoprata?

Nova predloga obrtnega zakona ima ugodne določbe v tem oziru. Za te sta pa poslanca Adamek in Kaltenegger predlagala, da se iz vladne predloge izločijo določbe, ki se tičejo obrtnih zadrug in posebej rešijo še v sedanjem zasedanju. Obrtni odsek se je izrekel v tem zmislu. Čudno je pa pri tem, da se je sam minister v odseku izgovarjal, da ne bode časa rešitve te stvari v letošnjem zasedanju, da si je vlada samo predlogo predložila in bi jej moralo biti na tem, da se tudi reši. Vidno je torej, da vladi sami manjka dobre volje. Zato bodo morali poslanci napeti vse sile, da se stvar v zbornici reši.

Če se stvar sedaj ne reši, bode za dolgo odložena, dočim obrtni stan potrebuje hitre pomoči. Minuli bodo meseci, predno novi državni zbor začne redno svoje delo. Vlada bode morala z nova obrtni zakon predložiti zbornici in se bode znova stvar pretresavala v odseku. Ker bode predloga obširna in bode pravičnim točkam oporekali razni poslanci, predlagali preminjevalne predloge, utegnejo še leta minuti, predno se izvrši obrtna preosnova. Določbe samo v obrtnih zadrugah se pa sedaj lahko rešijo v dveh ali treh sejah. Časa je dovolj, le dobre volje je treba. Nadejamo se, da prijatelji obrtnikov v državnem zboru napno vse sile, da se stvar ne bode več odkladala. Večina se bode dobila, ker baš pred volitvami se niti nemški liberalci ne bodo upali glasovati proti koristim malih obrtnikov, ki bi se v navadnih časih gotovo ustavljali.

Denar svetá vladar.

II.

Prav je imel podžupan Lueger, kajti Ogerska osamljena, bi se kmalu osušila. Niti dandanes vsemogočno židovstvo bi je ne moglo rešiti pogina, če tudi se tako rado nazivlje: „duša sedanjega ogerskega kraljestva“. Z židovskim duhom napojeno je dandanes na Ogerskem vsako ministerstvo, naj se že tisto imenuje Banffy ali pa Tisza, kajti na imenu samem ni čisto nič ležeče, le dejanja so, ki se tu jemlje v poštev. Ta dejanja so pa taka, da so vseskozi le Židom na korist in kdor dandanes govori in trdi, da se je Ogerska gmotno jako dvignila poslednjih dvajset let, bi moral redno dostaviti, ogersko židovstvo se je okrepčalo in to na škodo ogerskega kristijana, ki je navadno dober, če tudi ošaben človek. Ravno v tej dobi gneteje se ondotni inenitni in premožni Židje okoli ministerskega predsednika Banffija in se mu priporočajo za — kandidate vladi prijazne, za novi državni zbor ogerski, ki se bo v kratkem volil. Banffyju je to jako všeč, kajti na Ogerskem je navada, da premožni kandidat volitvene stroške sam poplača in vladi toraj ni treba ni jednega beliča šteti v okrajih, kjer ji je na tem ležeče, da se volijo vladi prijazni poslanci. Takih okrajev je

dandanes na Ogerskem 43 in povsod se vrivajo Židje za kandidate in kakor vse kaže, da bodo prej ko ne tudi večinoma povsod z vladno pomočjo zmagali, kajti Židje imajo denar in denar — sveta vladar.

Tudi Košutova stranka ali kakor se sama imenuje „narodna stranka“, proglasila je sedanji židovski liberalizem na svoj prapor, okoli ktere ga hoče živeti in umreti. Ta stranka, ki se mimogrede rečeno od židovskega denarja redi, dela z vso strastjo na to, da bi se Ogerska postavila na lastne noge in bi na podlagi personalne združitve, vladala popolnoma neodvisno od nas. Moj Bog, kakor da bi to sedaj tudi že ne bilo tako. Še več, ne le da se sami vladajo, kakor se jim pravo in dobro zdi, vzkazujejo tudi še nam, po katerih potih nam je hoditi, ako hočemo ostati prijatelji. In kako pa, kaj pa je vzrok tej preširnosti? Nič drugega kakor židovska prevzetnost, ki se ondi povsod šopiri v javnem življenju in pa slučaj, da je Ogerska nasproti tostranskim deželam in kraljevinam zastopanim v državnem zboru za 401 štirijaško miljo večja, če tudi manj obljubljena, kar se vidi iz tega, koliko da postavi vojakov na noge. Štirinajst pešpolkov postavimo mi več na noge kakor pa ogerske dežele, za ktere je tudi denarja in živeža treba. Kljub temu pa madjarski Židje vendarle zahtevajo povsod prvo besedo. V Avstriji pred nekaj leti, recimo 1891, živ krst ni mislil na vpeljavo „zlate veljave“, le Židje so hrepeneli po njej ker se jim je kazala prekrasna prilika, da bi se dalo pri tem kaj zaslužiti. In res je došel na Dunaj iz Budimpešte nalog, da naj se prično priprave za vpeljavo zlate veljave. Kako hitro so se tiste priče in dovršile, nam je še vsem dobro v spominu, in leta 1892., dne 2. avgusta zagledala je vže dotična postava beli dan!

Ako se vprašamo, komu pa je največ ležeče, da se po celem svetu zlata veljava vpelje, nam ne bo težak odgovor: Bogatašu Rothschildu. Kar si Rothschild vtepe v glavo, tudi izpelje. V Ameriki spodkopal je srebru veljavo in ga skoraj na nič spravil samo zato, da bi sam pri vpeljavi zlate veljave pšenico žel. Rothschild in njegov denar vplivala sta močno, da se je dotična postava v Budimpešti in na Dunaji skoraj ob enem sprejela. Ta mož toraj ne slepi le Ogerske, temveč tudi Avstrijo potom Ogerske. Čemu se pravo za pravo Rothschild tako vsaja za vpeljavo zlate veljave? Samo za to, da bi, ker je Žid, Židom na njeni podlagi pridobil svetovno gospodarstvo, kajti vse zlato, in tega na svetu ravno ni na ostajanje, stekalo bi se v židovske banke, mi bi pa Boga hvalili, če bi imeli zadosti papirja in niklja. S tem bi se židovske postojanke tudi v Avstriji silno vtrdile, kajti kedor ima denar, ima navadno tudi veljavo! Denar sveta vladar!

Za vpeljavo zlate veljave potrebuje vsaka država v prvi vrsti zlata, tega pa navadno ni-

kjer ni na ostajanje toliko kakor železa. Le Židje ga imajo nakopičenega čuda veliko. Države so toraj v takem slučaju prisiljene kupiti zlato, kolikor ga je treba, ali pa ga vzeti na posodo. V poslednjem kot običajnejem slučaju ga dobé proti dolžnim pismom z obrestnimi kuponi, ki po dogovoru navadno v zlato plačujejo. Vsakih 15 ali 20 letih gre vse zlato samo za obresti nazaj Židu v žrelo, dolg je pa ostal!

Obe polovici države, Avstrija in Ogerska ste se na tak način Židom silno zadolžili, deloma obe skupaj t. j. solidarno, deloma pa vsaka za sé, za kar nam je treba plačevati obresti in sicer ako se ne motimo, plačamo le mi sami, kar nas je v tostranski državni polovici, blizu 500 milijonov goldinarjev na leto. Ves ta ogromni denar steka se večinoma v židovske blagajnice in popolnoma opravičeno je vprašanje, kakošen bo svoje dni konec tej pesmi? Dalje imamo mi, kakor tudi Madjari mnogo vrednotic zunaj državne meje zastavljenih, od katerih moramo tudi plačevati blizu 200 milijonov goldinarjev na leto. No to bi še ne bilo tako grozovito, če bi ne šla naša trgovina z inozemstvom tako silno rakovo pot. Ali tukaj je križ. Naša vnana trgovina je pasivna, to se pravi, da mi manje za naše izdelke v inozemstvu iztržimo, kakor pa za inozemske pridelke in izdelke leto na leto plačamo in to zopet vse v suhem zlato. Iz tega sledi v prvi vrsti, da nam dostikrat drobiža zmanjka, kadar je treba obresti plačati in tedaj obnememo se do posredovatelja in to je Žid, židovski veliki kapital! Ta plačuje za nas domačine nekaj časa obresti in mi smo se mu takorekoč kar čez noč zadolžili, da še sami ne vemo, kedaj. Zadolženemu gospodarju pa Žid le še toliko časa pomaga, dokler ima oni še kaj duška. Ko pa tega ni več, zadrigne mu Žid vrat in si da njegov gruntec prepisati nasé. Tako pride v Avstriji, kakor tudi na Ogerskem sčasoma velik del nepremakljive posesti židovskemu velikemu kapitalu v pest. Kako po ceni da se ob takih prilikah grunti, tovarne, rudokopi, kopeli in druge take reči devajo na boben, znano je žalibože, le preveč kristijanom, katerim se berači od dne do dne množe, Židom pa rastejo baroni in denarni velikaši, kakor gobe iz zemlje.

Celjske novice.

(Okr. šol. svet celjski) je pri svojih sejah dne 8. in 13. t. m. napravil ternopredlog za učiteljsko službo pri Sv. Petru v Sav. dol., predlagal edini prosilki za podučiteljski službi v Vojniku in Št. Jurju ob j. ž., (deklška šola) v imenovanje, imenoval ljubljanskega učiteljskega kandidata g. Al. Recelj-a (roj. v Novem mestu), za prov. podučitelja v Št. Jurju ob juž. žel., priporočal nekaj prosilcev za podeljenje starostnih doklad, pregledal proračune raznih kraj. šol. svetov,

O tega nikar ne govorite, ker lahko bi se vam mnogo o tem povedalo. Povemo le: Ivga je imela veliko lepih lastnostij. Ne samo, da je bila na glasu kot pridna, poštena gospodinja (pomislite: brez moža je ona deset let izvrstno gospodinjila), tudi kot ženska je bila jako zanimiva. Imela je štirideset let, je to mnogo? Pri njenem trdnem zdravju bila je še vedno lepa. Nočem vam slikati njene zunajnosti, rečem le, ako bi jo srečali na ulici sami, če ste mož brez vaše boljše polovice, rekli bi: hentajte krasna ženska!

Potem je umevno, zakaj se je i Anton Morgun vanjo zagledal.

Minuli so trije dnevi odkar je obiskal Anton batjuško. Bil je oni dan, ko je nameraval poslati svatov k Ivgi. Računil je jako prosto. Če pošlje svatov k Ivgi in se dogovorijo, potem bodo vaše klepetulje hitro po celi vasi raztrobile — in delo bo končano. Danilo potem ne bo pošiljal svatov v ta dom, kjer so bili uže očetovi in kjer je očetova nevesta. Pa tudi batjuški je uže naznanjeno.

Prav tak načrt napravil si je tudi Danilo. Razlika bila je samo v tem, da je naznačil svoj dogovor dva dni pozneje. Vsekako pa sta bila Danilo in Ana posledne dni jako pazna in sta z vso točnostjo sledila za gibanjem svojih starih.

Bilo je zvečer ob šesti uri, ko je Anton obul velike čevlje, namazane z lojem, oblekel novi čekmen (Kosakenrock), zapustil izbo in se napravil k svatom. Danilo je sedel na klopi pred kočo.

„Kam ste se vi, oča, namenili?“ vprašal je Danilo. Takoj mu je šinila misel v glavo, da oča gre iskat svatov.

„Jaz? K sosedu . . . k Dmitru Psjuku . . . Imam opravke!“ je odgovoril Anton.

„Zakaj pa ste novi čekmen nadeli?“

„Čekmen? Zakaj naj bi vedno v omari visel? Ker ga imam, pa ga oblečem!“

„Hm! . . . Tako pa tudi jaz z vami pojdem, očka! Imam nekaj govoriti s Psjukom! . . .“

In Danilo je vstal.

„Kako delo imaš sè Psjukom? Prvikrat slišim, da imaš opraviti pri njemu, djal je Anton razdraženo.“

„No še vprašate! Sosedu smo si in bi potem ne imeli kaj govoriti. Čisto navadno reč ga bodem prosil. . . Pa nikakor ne v svate! . . .“

„Kaj? V kake svate?“

„Nič, v nikakoršne. . . Ker sva govorila. . . Ali pojdeva?“

„Pojdi sam če hočeš, jaz ne grem!“ je odgovoril Anton se žalostnim glasom, ter se naglo obrnil v kočo.

„Aha, mislil je Danilo, — saj sem vedel.“

Anton je šel v kočo, slekel čekmen, se vsedel za mizo ter se zamislil globoko-globoko. Da ni mogel prvega svojega namena doseči, to ga je jezilo. Toda ni prešlo pet minut, ko se je zopet zavedel, zgrabil kapo ter brez čekmena pohitel na dvor. Danila ni bilo nikjer.

„Aha, saj sem vedel“, rekel je glasno: tega pa uže ne dopustim. Svatov si šel iskat! Iz te moke ne bo kruha!

Zavidal je svojega lastnega sina, katerega je popreje tako ljubil. Nikdar v svojem življenju ni čutil kaj enakega, in sedaj. . . Glejte kaj stori hudoba, ako izbere za orodje babo!

Anton je kar bežal skozi selo. Poznal je Danilove prijatelje, ter menil, da nikdo drugi kakor oni bodo Danilovi svatje. Imenovala sta se Marko Cibulja in Severin Goleniščenko. Goleniščenko stanoval je bliže, — k njemu šel je Anton.

I res, malo ne pred vratmi Goleniščenkove koče dognal je Danila.

„Kamo ideš?“ vprašal ga je od zadaj.

Danilo se je obrnil ter bil nekoliko iznenaden

„A očka! Hm! . . . Vi ste pa v kočo šli!“

„Kam greš?“ izpraševal ga je Anton.

reševal jezikovne razmere na šolah v Petrovčah in Libojah, rešil nekaj rekurzov itd.

(Razstava sadja kmetijske podružnice za celjsko okolico) se je vršila v Celji dne 11., 12. in 13. t. m. Prirejena je bila seveda po slovečih naših nemškutarjih in njeni namen ni bil ta, da bi se pospeševalo in povzdignilo sadjerejstvo, nego bila je sredstvo našim nasprotnikom, da se agituje za nemško propagando in da se izzivajo Slovenci. Vršila se je torej v čisto nemškem duhu, pozdrav itd., vse se je vršilo v nemškem jeziku. Mi bi pozdravili razstavo, ki bi bila tudi Slovencem pravična, a dokler se po teh razstavah samo šopiri nemškutarstvo, ne moremo odobravati, da se prirejajo. Letošnje razstave so se sicer večinoma samo nemškutarji in neki „narodnjaki“, da ni zamere, udeležili; izostala pa je posebno Savinjska dolina in to se mora z ozirom na provokatorični namen razstave, povsem odobriti. Vrli Savinčani so zopet pokazali, da ne bodo klečepalili pred celjskim nemškutarstvom. S tem pa je izgubila razstava najboljše udeležnike in razvila se je prav — ponižno. Značilno je, da so, kakor slišimo, vsi odborniki (največ celjski nemškutarji), odlikovani z darili. To navedemo brez komentara. Kmetijska podružnica si bi pa naj vzela merilo, da postopa tako, kakor je pri nas jedino umestno: da spoštuje našo narodnost. Dokler se to ne bode zgodilo, ne moremo ji zaupati in ji priznati kake pomenljivosti.

(„Studentenheim“) ima kakih 30 gojencev, ki plačujejo po 20, 30 in 40 gld. Radi jih gledajo Celjani, kedar marširajo v šolo, češ, to je naša nada, naša bodočnost, a še rajše bi imeli, če bi videli vmes tudi kakega Slovenca, saj so si predstavljali „Studentenheim“ kot nekako vzgojevališče slovenskih dijakov v raznarodovalne namene. Ponosno in smehljaje koraka z dijaki profesor Duffek. Saj mu nekaj nese ta „vzgoja“. Mi pa vprašamo, ali je postavno, da ima c. kr. profesor pri sebi na hrani svoje dijake. Jeden ali drugi dijak je gotovo z razreda, v katerem imenovani profesor podučuje. Spominjamo se, da je pred nekaj leti deželni šolski svet šolska vodstva opozoril na postavno določilo, da profesor učenca, katerega podučuje ne sme imeti na hrani in stanovanju. Zakaj pa tako protipostavnost pri „Studentenheimu“ dopušča? Mi prosimo svoje državne poslance, naj na merodajnem mestu izposlušajo odgovor na to vprašanje.

(Mestno gospodarstvo.) Zadnjič smo grajali način, kakó se je skrpal novi tlak v Gosposki ulici. To je pravi „Flickwerk“. Sedaj pa beremo v poročilu o sejah občinskega sveta, da drugim jako potrebnim ulicam niti takega tlaka ne mislijo privoščiti. Samo na dveh mestih mislijo napraviti čez ulico granitni prehod, drugega pa nič. Niti prošnji ravnatelja Končnika, da bi dobil Cerkevni trg pri gimnaziji granitni tlak, nočejo vstreči, akoravno je tam takšen tlak silno potreben, ker po sedanjem delajo vozovi tak

ropot, da v šoli skoraj ni mogoče podučevati. — Vse to mestnim očetom ne gre v glavo, denar imajo samo za druge potrebe: „Südmark“, „Schulverein“, nemške demonstracije itd. Za resnično potrebne stvari se ne zmenijo. Kaj je na pr. z vodovodom? Manjša mesta kakor Kočevje, Novomesto itd. imajo že svoj vodovod, v Celji pa ni mestnega očeta, ki bi enako stvar sprožil. Neugodnim zdravstvenim razmeram v Celji kriva je slaba voda. Tu pokažite svoj lokalni patriotizem.

(Deset goldinarjev) našel je g. Anton Topolac, trgovec v Celji, preteklo nedeljo. Kdor jih je zgubil naj se oglasi v trgovini Topolac & Pečnik v Celji.

(Porotniki za prihodnje zasedanje), ki se prične dne 23. novembra t. l. so sledeči: Anton Reismann, trgovec, Gorna Kungota; Kaspar Dreisiebner, posestnik, Špičnik; Anton Urbais, posestnik, Št. Jurij; Franc Spende, posestnik, Gornigrad; Matija Kropiunik, mlinar, Gorne Hoče; Josip Macl, priv. uradnik, Maribor; Albin Pečar, trgovec, Imeno; dr. Franc Radey, c. kr. notar, Maribor; J. Krajnc, posestnik, Arnače; Josip Lüksch, posestnik, Sv. Primož na Pohorji; Andrej Löschnigg, posestnik, Dolnja Radvina; Alojzij Goričar, posestnik, Mozirje; Martin Javornik, trgovec, Šent Vid; Vincenc Bokav, trgovec, Šoštanj; Franc Henke, gostilničar, Trata; Anton Senčar, uradnik, Velikanedolja; Karl Kammerer, jun., hišni posestnik, Maribor; Henrik Stary, pek, Ptuj; J. Kramberger, posestnik, Kaniža; Peter Korman, posestnik, Kumen; Arnold Tamian, posestnik, Št. Jurij na Pesnici; Franc Kočevar, vinotržec, Maribor; Florijan Michelitsch, posestnik, Ljutomer; J. Hanjšek, posestnik, Pristova; A. Nasko, hiš. posestnik, Maribor; Roman Baronith, hišni posestnik, Maribor; Karol Bastianschitz, bukvar, Slovenjgradec; Martin Pirtošek, posestnik, Rečica; Anton Turnšek, posestnik, Nazaret; Franc Goričar, usnjar, Mozirje; Adolf Weber, usnjar, Laško; Franc Kaiser, trgovec, Ptuj; Fr. Streicher, lesni trgovec, Št. Lenart; Anton Arzenšek jun., kovač, Sl. Bistrica; Karol Jagodic, posestnik, Šmarje pri Jelšah; J. Hren, gostilničar, Gornigrad. Namestniki pa so: Anton Sablich, poslovodja, Celje; Dragotin Hribar, lastnik tiskarne, Celje; Ludovik Kossar ml., mesar, Celje; Franc Černovšek, pek, Št. Jurij ob juž. žel.; Franc Kartin, trgovec, Št. Jurij ob juž. žel.; Franc Niedorfer, posestnik, Vrbje; Blaž Simonišek, oštir, Celje; J. Jossek, tapetnik, Celje in J. Leskounigg, profesor, Celje.

Spodnje-štajerske novice.

(Spremembe pri učiteljstvu.) Gosp. J. o. s. Čulek, dobil je učiteljsko službo v Št. Juriju ob juž. žel.; gosp. Iv. Rupnik, učitelj v Žetalih pri Rogatcu, imenovan je za učitelja na enorazrednici v Špitaliču (Konjice) in gđ. Jos. Ko-

derman (mariborska uč. kand.), postala je podučiteljica v Tepanji (Konjice).

(V Trnovljah pri Celji) vrši se v nedeljo dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne volilni shod, v gostilni Mih. Pilih, p. d. Ložner. Govorili bodo gg. dr. Ivan Dečko, dr. J. Sernec in pa Dragotin Hribar iz Celja. Vabijo se vsi narodnjaki in volilci, da se mnogobrojno udeleže zborovanja.

(V Škofjivasi pri Celji) pripravljajo se prav pridno za občinske volitve, ki se vrše dne 26. in 27. oktobra t. l. Nemškutarji, na čelu jim „miren mož“ obirajo, kar se da, vrle narodne može, da bi ljudstvo nahujskali proti njim. A koliko je verjeti Martin Premšaku, vedó dobro Škofjevaščani in mi smo prepričani, da na dan volitve pokažejo volilci, da za nemškutarje ni prostora v Škofjivasi.

(Pri novi vojniški župnijski cerkvi) je bila te dni „gliha“. Ta teden bo krasna stavba pod streho.

(Občini Velenje) dovoljen je novi konjski sejem, kateri se obdržava dne 21. oktobra vsacega leta.

(Vabilo) k veliki tomboli, ki se vrši z dovoljenjem visokega ministerstva, dne 25. vinotoka t. l. pri g. Matiji Kolarju pri Sv. Jederti. Začetek točno ob polu četrti uri popoldne. Čisti dobiček namenjen je v napravo nove cerkvene ure v podružnici sv. Jederti v Gotovljah. Po tomboli bode prosta zabava s petjem. Dobitki bodo jako lepi in ker je tudi namen blag, toraj k udeležbi najprijazneje vabi tombolni odbor.

(Savinjska dolina.) Sadje se letos zopet prav dobro prodava. Da-si je isto zlasti v krajih, v katerih je bila toča, hudo obtolčeno, tako mu vendar cena ni prenizka in naši posestniki bodo marsikateri goldinar zanj prejeli. Gotovo bode to marsikatega spodbudilo, da se prav goreče poprime umnega sadjarstva.

(Otvoritev „Mozirske koč“) na Golčki planini se je dne 5. oktobra prav slovesno vršila. Izletnikov bilo je 48, in med temi več duhovnikov in učiteljev. Tudi več gospej in gospodin je s se svojo ljubo navzočnostjo to redko slovesnost počastilo.

(V gornjegradskem okraju) si pripovedujejo, da pride baje č. g. kanonik dr. S. Elbert za nadoskrbnika v Gornjigrad. Tukajšno prebivalstvo bode najbrž zelo veselo, ako se enkrat iznebi sedajnega tako silovitega in mogočnega oskrbnika.

(V gornjegradski okrajni zastop) so bili iz skupine trgov izvoljeni tile gg. Ljubno: Jož. Dekort, župnik; Fr. Kolenc, po domače Jerman, pos. v Ivanjah. Rečica: Matija Strnad, župnik; Ant. Turnšek, župan; Ant. Jeraj, po domače Mokrin. Gornjigrad: Ant. Svetina, c. kr. notar in župan. Mozirje: Ant. Goričar, župan; Leopold Goričar, posestnik; Ivan Lipold, pos.; Oroslav Skrubar, posestnik. Od kmečkih občin pa so bili izvoljeni tile zastopniki: Germel Kristijan, po

„K Severinu sem menil iti. . . A ker sva s tako tukaj sešla, pa pojdiva zopet skupaj domov.“

„No pa pojdiva!“

Oba sta se obrnila ter šla proti domu, ter nič govorila. Ko sta prišla pred koč, vsedla sta se na trato nekaj korakov eden od drugega in uporno molčala. Mnogo bi si imela povedati Anton in Danilo to minuto, no kaj, tega mi ne vemo, ker nič nista govorila.

Anton je vstal prvi, šel k studencu, da bi pil vode. Da ga je ravno sedaj mučila strašna žeja bilo je naravno. Slišal je za seboj Danilove stopinje. Tudi Danila je žežalo. Anton je šel v hlev pogledat k živini, Danilo za njim.

„Zakaj si mi vedno za petami?“ vprašal je oča. . .

„K živini sem šel pogledat. . .“

„K živini?“ dražil ga je oča, ter ga srpo pogledal. . . Potem je nagrbnil čelo in rekel: „Pojdiva v koč!“

„Pa pojdiva!“ djal je Danilo, in šla sta oba v koč.

Anton je prekoračil parkrat izbo, obstal, pogledal Danila, potem se vsedel za mizo, ga še enkrat pogledal ter ga vprašal s hripavim glasom:

„Povej mi Danilo, ali si moj sin sedaj? kaj?“ Danilo je vstopil pred mizo, premeril očeta od glave do pet, ter z močnim glasom rekel:

„Pa vi meni povejte oča — bolje bo tako — ste vi meni oča sedaj če. . . če ste moj krvni vrug?“

Anton je strepetal, ga pogledal, in takoj spoznal, da je Danilo jezen. A Danilo je nadaljeval:

„Krvni vrug? Ako niste moj najhujši sovražnik? Pač lep oča tak, da svojemu sinu, do bremu, pokornemu sinu, kateri vam ni celo življenje žal besedice rekel, se ženi branite! Vi ste že stari, najlepši čas svojega življenja imate za seboj, jaz pa sem še mlad, kateremu bo pač ta izguba bolj britka? In kaj ako jaz. . . no reciva, vi se oženite z Ivgo, tega ne prebolim in umrjem. . . Se li bodele potem veselili svojega življenja ter srečno živeli? kaj?“

Anton ničesar ni rekel. Vstal je izza mize ter zapustil izbo. Danilo ni šel za njim meneč, da se očetu sedaj ne bo ljubilo iti v svate.

Anton prišel je iz koč ter počasi korakaje krenil proti Lobodihini koči. Ana je snažila neko korito za svinje pred koč. On jo je vprašal:

„Je mati doma?“

Ana ga je srpo pogledala. Njegov glas in obraz zdela sta se ji čudna.

„Da, doma!“ odgovorila je kratko ter nadaljevala svoje delo.

Anton je stopil v koč ter naravnost rekel:

„Poslušaj Ivga! Zelo rad te imam, to priznavam, toda v zakon vzeti te ne morem. . .“

„Zakaj pa ne?“

„Mnogo sem premišljeval, ter prišel k sklepu, da ni pametno ako mi, stari ljudje, našim otrokom grenimo njih veselo življenje! To ni prav.“

Anton je govoril to tako prepričevalno, da Ivga ni ničesar rekla ter si obrisala debelo solzo z rokavom raz lica, ker ji je bilo žal, da se ni mogla drugič močiti.

* * *

Veste li kako se je vse to končalo? No upam da ste uganili. Rekli boste, Danilo in Ana sta se vzela.

Da, tako se je zgodilo. Bila je vesela gostija. Veselil se je Anton in Ivga, a batjuška je odobral ta zakon, da vsi so odobrali.

Sicer pa vam moram povedati, da o Antonovi snubitvi iz njegovih seljakov nikdo drugi ni vedel, kakor Anton, Ivga, Danilo, Ana, batjuška, jaz in naposled ste še vi izvedeli.

domače Sturm v Solčavi; Urban Klemenšek pri Sv. Duhu; Ivan Rubnik, po domače Juvan v Lučah; Jož. Plaznik, po domače Riher, župan v Lučah; Jurij Rubnik v Podvežji; Martin Juvan, po domače Batel na Ljubnem; Ivan Časl, po domače Urh pri Sv. Frančišku; Fr. Zavolovšek, po domače Brezovnik v Homcih. Fr. Petrin v zgornjem Pobrežji; Fr. Drozgo, po domače Leučnek v zgornjem Pobrežji. Volitev načelnika in odbora bode dne 21. oktobra t. l. Zelo smo radovedni, kdo bode načelnik okraj. zastopa, ker se toliko pulijo za to čast. — Sliši se pa, da sta se preč. g. Anton Rodošek, župnik v Šmartnem, od stranke zadrečke, in preč. gosp. Jožef Derkoti, župnik na Ljubnem, od stranke savinjske, med seboj tako sporazumela in dogovorila, da se izvoli prvi kot načelnik, drugi pa kot njegov namestnik. Ta kompromis bode gotovo vsem v okrajni zastop izvoljenim možem popolnoma ugajal, kajti bode tako v odboru po preč. gospodih župnikih obe stranki združeni.

(Zidanmost.) V tukajšni oljarnici se je unela v noči od 6.—7. t. m. žagovnja, katera se rabi pri čiščenju olja. Unela se je tudi kad v kateri je bilo olje shranjeno, in če se bi bil ogenj četrt ure pozneje zapazil, bi bila cela tovarna zgorela. Tako je pa samo 3000 gold. škode, katero pa trpi zavarovalnica. — V ponedeljek 5. t. m. poročil se je tukajšni učitelj g. I. Kramar z gospodično Minko Šentakovo na Vranskem.

(Živinska in sadna razstava v Trbovljah) dne 30. septembra in 1. oktobra t. l. se je kljub neugodnemu vremenu dobro obnesla. Živine se je prignalo — in to dokaj lepe — do 300 glav. Samo gospod predsednik kmet. družbe baron Washington je priznal, da se je živinoreja od zadnje regionalne razstave l. 1887. v trboveljskem rajonu dosti povzdignila. — Tudi razstavljeno sadje bilo je lepo, kolikor se pač pri letošnjih neugodnih vremenskih razmerah o takem govoriti more. — Daril državnih in deželnih razdelilo se je mej razstavjalce v znesku 1300 gld. av. v.

(Posojilnica v Sevnici) je priobčila svoj račun za l. 1895, iz katerega posnamemo, da je imela lani 89.805 gld. 88 kr. prometa, 313 gld. 84 kr. čistega dobička in 3.228 gld. 35 kr. rezervnega fonda.

(Iz Sevnice.) Uradni vodja brežkega okrajnega glavarstva g. F. Tax, prihajal je v zadnjih dveh letih sem na uradne dneve vedno sam; zdaj je pa kar naenkrat izostal popolnoma, pošilja nam pa v uradovanje mladega neizkušenega slovenščine nezmožnega praktikanta, čeravno ima okrajno glavarstvo starega, izkušenega in tudi slovenskega jezika precej veččega komisarja na razpolago. Zakaj je neki opustil uradni vodja te nejemu prej ljube komisijone? Zakaj nam pošilja neizkušenega uradnika, kateri ne razume nas, mi pa njega ne? Radi bi vedeli uzroke temu čudnemu postopanju!

(Iz Brežic.) Zadnjič ste poročali, kako se našim Nemcem mudi z nemškimi šolami, danes Vam pa povem, kako pri tem postopajo. Šola v Brežicah je bila malo pozno dovoljena in razpis službe nadučitelja v 18. št. učiteljskega lista „Popotnik“, je izdan 13. sept. t. l. ter je bil objavljen v tem listu 25. septembra 1896. Pa čujte, kako se gospodu Taxu mudi. V tem razpisu se stavi rok za vlaganje prošenj od 13. septembra do 1. oktobra t. l., toraj samo 17 dni! Postava zahteva, da traja razpis javnih služeb najmanj štiri tedne; a kaj se briga g. Tax za postavu, kadar je treba Slovence zatirati! Ker so slovenski učitelji dobili ta razpis v roke še le 27. sept. t. l. ni mogel nobeden prositi za službo, ker predno prošnja pride na mesto, ima preiti precej inštanca. Zatorej so prosili le tisti, katerim se je že prej namignilo in tako so ti Brežčani lahko same Nemce predlagali dež. šolskemu svetu v imenovanje. Pa pri tem so zopet nepostavno ravnali. Že dne 29. septembra t. l. toraj dva dni prej predno je potekel rok za vlaganje prošenj, je imel krajni šolski svet sejo, v kateri je imenoval svoje izvoljence, seveda priznane nemčurje, oziroma jednega trdega Nemca. G. F. Tax pa kot c. kr. voditelj okrajnega glavarstva sklical je že na dan 30. septembra t. l. sejo okrajnega šolskega sveta, v kateri se je — toraj en dan prej predno

je potekel termin — na c. kr. dež. šolski svet staval terno-predlog za imenovanje nadučitelja nemške šole v Brežicah. Oni prosilci, ki so morda vsled razpisa v „Popotniku“ vložili prošnje, katere bodo okrog 8. oktobra t. l. prišle v Brežice, ti niti vpoštevani ne bodo. In tako ravna c. kr. uradnik, ki bi moral nepristransko postopati. Radovedni smo, kaj poreče na to c. kr. dež. šol. svet. Ali bo li imenoval nadučitelja iz nepostavno sestavljenega terno-predloga? Ako to stori, potem potrdi nepostavno postopanje vladnih organov in Slovenci bomo imeli zopet primer, kako nas v Gradci ljubijo. Zanimivo pri tem je to, da so brežki Nemci svojega pridnega delavca in pospeševalca nemške šole, gospoda Ornika, pustili na cedilu. Mož ne bo nadučitelj nemške šole, krajni in okrajni šolski svet ga ni priporočil. Na novi šoli hočejo imeti boljše „Nemce“; pravijo pa tudi, da so gledali na kvalifikacijo teh „Nemcev“. Ornik bo skrbel na utraktivistični šoli za okolico, da se nemški jezik ne bo pozabil. Seveda, tudi tu je treba imeti moža, kateremu je zaupati. To g. Tax dobro ve. Dobro bi bilo, če bi g. poslanec župnik Žičkar to stvar na pristojnem mestu pojasnil.

(Iz Majšperga.) Draga mi „Domovina!“ V tvoji 40. številki repenči se nekdo na majšpersko bralno društvo, češ, zakaj se ni vdeležilo veselice studeniškega bralnega društva na Ptujski Gori, ter se že dne 13. septembra peči oklenilo. — Teden poprej dobili smo glas, da namerava studeniško bralno društvo prirediti v Majšpergu v gostilni g. Jan. Korže-ta veselico, kjer je naša bralna soba in to nam je bilo tudi pri cerkvi oznanjeno. Vse se je veselilo prihoda in veselice; pripravil se je smodnik, zastave in slavalok za dostojni sprejem. Ko pa omenjeni dan pridemo po sveti maši skupaj, zvemo, da ne pridejo v Majšperg, temveč na Ptujsko Goro. Čakalo je precejšnje število udov našega društva v bralni sobi, misleč iti se studeniškimi društvom na Ptujsko Goro ter se tam vdeležiti veselice. Pripeljajo se Studeničani, ali glejte, ljubezen bratsko! Še ogledal se nihče ni proti naši bralni sobi, oziroma gostilni Korže-tovi. Mi pa smo se razšli polagoma vsak na svoj dom, misleč, enkrat so nas vodili za nos, kar nas ne bodo nikoli več. Dragi Studeničani! Mi smo vas vsikdar bratsko ljubili in vas še ljubimo, samo kadar boste zopet na Gori veselico priredili, oglasite se nam vsaj mimogredé in z veseljem bomo šli zraven ter bodo tudi naši pevci pod vodstvom g. Žunkoviča popevali krasne narodne skladbe, in to tudi če je še tako nizka soba, ali rečem, le narodne, a ne jedne nemške. — Toraj kličem vam v imenu celega bralnega društva majšperskega: Oglasite se svoji pri svojih in brat bo šel z bratom. Eden za vse!

(Kdor podpira narodne kulturne težnje), je gotovo iskren in odkrit prijatelj naroda, ki mu želi napredka na polji prosvete in omike in ga želi privedi do blagostanja in boljših časov. In taka prijateljica bila je nam Slovincem vedno banka „Slavija“ in se nam kot tako pokazala tudi v zadnjem času. Kakor je bilo čitati po časnikih, poklonila je izdatna darova po 100 gld. našima najvažnejšima družbama „Radogoj“ in „družbi sv. Cirila in Metoda“. Vsak razsoden Slovenec vé, kolike važnosti za ohranjenje in obstoj našega naroda sta obe družbi in kolike zasluge si pridobi oni, kdor ju izdatno podpre. Hvalo sta torej banki „Slaviji“ dolžni družbi, kakor tudi mi, ki smo tesno spojeni z njima in zato bi bila naša dolžnost, da damo „Slaviji“ milo za drago in raje podpiramo domači zavod „Slavijo“, kakor pa zavode, ki jim ni mar prospeh in blaginja našega naroda.

(Gradec.) Privatni docent na vseučilišču na Dunaji, dr. Karol Štrekelj, imenovan je izvanrednim profesorjem slovanske filologije v Gradci.

(Vendar jedenkrat!) Slovenski poslanci so že več let zaporedoma zahtevali, da naj se na vseučilišču v Gradcu osnuje posebna stolica za slovenski jezik in slovstvo. Ta želja Slovencev se je sedaj izpolnila. Za novo stolicu je imenovan kot izredni profesor g. dr. Karol Štrekelj, dosedanji docent na dunajskem vseučilišču in urednik slovenske izdaje državnega zakonika.

(Umrl je nagle smrti) dne 13. t. m. v Judenburgu vrli slovenski fant, Franc Naprud-

nik iz Griž pri Celji, sin sedanjega župana grižkega; dne 5. t. m. bil je poklican v vojake, ter uvrščen lovskemu peš-polku. Star 21 let. — Kdo ve, če ni k temu pripomogla „vojaška disciplina“ — koncem 19. stoletja?! — Na tujem bodi mu zemljica lahka!

Druge slovenske novice.

(Otvorjenje narodnega doma v Ljubljani.)

V soboto in v nedeljo se je vršilo slovesno otvorjenje „Narodnega doma“ v Ljubljani, katerega je nekaj dni poprej blagoslovil frančiškanski župnik gosp. Hugolin Sattner. V soboto zvečer je bila slavnostna predstava v gledališču, pri kateri je gosp. režiser Inemann deklamoval Funtekov prolog. Potem se je igrala igra „Berite Novice“ in pa tretje dejanje Parmove opere „Urh, grof celjski“. Po gledališki predstavi je bil koncert v „Sokolovi“ telovadnici v „Narodnem domu“. Pri koncertu je svirala samo vojaška godba, ker so zaradi nekega nesporazumljenja slovenska pevska društva bila odpovedala sodelovanje. V nedeljo dopoldne je bilo slovesno zborovanje, katerega se je udeležil mej drugimi dostojanstveniki tudi deželni glavar g. Detela. Učitelj Gangl je deklamoval prolog, ki ga je sam zložil za to priliko. Predsednik društva „Narodni dom“ je na to naslikal zgodovino, kako se je nabiralo za „Narodni dom“ in kako se je zidal. Omenjal je zasluge nekaterih rodoljubov za to podjetje. Na to je tajnik prečital obširno poročilo. Iz njega izvemo, da se je za „Narodni dom“ nabralo 104.000 gld. veljal je pa 220.000 gld. Na njem je torej še precej dolga. Ob dveh popoldne je bil banket, pri katerem je najprej dr. Bleiweis napil Nje Veličanstvu cesarju. Ljubljanski župan g. Ivan Hribar je naglašal pomen „Narodnega doma“ in napival boljši slovenski bodočnosti. Hrvat dr. Ružić je napil jedinstvu mej Slovinci in Hrvati, pazinski župan in isterski deželni poslanec g. dr. Trinajstić je napil v imenu isterskih Slovencev „Narodnemu domu“. V imenu štajerskih Slovencev je govoril dr. Srnc in napil županu g. Hribarju. Hrvat Jakšin je napival ljubavi mej Hrvati in Slovenci. Gospod dr. Tavčar je naglašal, kako se je mladi Kotnik v svoji oporoki spominjal „Narodnega doma“. Napil je navzoči gospej Kotnikovi. Dež. poslanec Lenarčič je napil odbornikom „Narodnega doma“, ravnatelj g. Šubic je pa napil vodji stavbe, arhitektu Wagnerju. Koncem je dr. Karol vitez Bleiweis omenil, da se letos zaradi neugodnega časa ni mogla prirediti večja slavnost. Odbor bode pa že skrbel, da se drugo leto priredi večja narodna slavnost. Ob sedmih zvečer je župan Ivan Hribar priredil prijateljski večer „pri Maliču“, h kateremu so se zbrali ljubljanski občinski svetniki in razni tuji odličnjaki. Tu je bila zopet lepa vrsta navdušenih napitnic. Zvečer je pa bil v „Narodnem domu“ še sijajen ples, katerega se je udeležilo kacic 70 parov. Tako lepega plesu, posebno kar se tiče prekrasnih ženskih toalet, še ni videla Ljubljana. Vsa slavnost se je dostojno izvršila in le želeli je, da bi „Narodni dom“ bil vedno dom sloge mej Slovenci, ne pa hiša razpora. Slovenska društva v Ljubljani imajo sedaj svojo poslopje in niso več navezana na tujo dobro voljo. Otvorjenje „Narodnega doma“ je za Slovence bilo vsekako velikega kulturnega pomena. Kako smo napredovali poslednjih trideset let, ko so se bile začele snovati prve čitalnice, tedaj bi nikdo si ne bil upal misliti, da se zgradi v Ljubljani v narodne namene tako poslopje, da nikdo ni niti mislil, da bomo toliko napredovali, da bode treba tacega poslopja.

(Novo ustanovljena „Mestna višja dekliška šola v Ljubljani“) se otvori prve dni meseca novembra t. l. in sicer bode vpisovanje dne 5. in 6. novembra popoldne od 2.—4. ure v ravnateljevi pisarni (Breg, Zoisova hiša, 2 nadstropje). Dne 7. novembra bode vzprejemni izpit za tiste učenke, ki niso dovršile 8. razreda ljudske, ali 3. razreda meščanske šole. Dne 9. novembra se prične po svečani otvoritvi redni pouk. P. n. občinstvo se opozarja zlasti na nastopne točke statuta. § 1. Mestna višja dekliška šola ima namen, podajati deklicam splošno izobrazbo in sicer višjo, nego jo morejo dobiti na sedaj v deželi obstoječih zavodih. § 2. Učni jezik

za vse predmete je slovenski, izimši nemščino in zgodovino, ki se predavati v vseh letnikih v nemškem jeziku, da se učenke tem bolje privadijo tudi nemščini. § 3. Mestna višja dekliška šola ima tri letnike. § 4. Deklice, katere žele vstopiti v I. razred višje dekliške šole, se morajo izkazati s spričalom VIII. razreda ljudske ali pa III. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo spolnile 14. leto vsaj v I. tečaju šolskega leta. — imenovana šolska spričala mora nado mestiti tudi vzprejemni izpit, ki obsega v obče iste predmete, ki jih ima VIII. razred ljudske šole. § 5. Vsaka deklica vplača pri vpisovanju v prvi letnik 2 gld. vzprejemnine in 2 gld. prispevka za učila. — Šolnina znaša za vsako učenko 10 gld. na leto. § 6. Pridne in ubožne učenke se morejo oprostiti od vplačevanja šolnine, ako zadoščajo onim pogojem, kakoršne zahteva naučna uprava od srednješolskih učencev. § 7. Na mestni višji dekliški šoli so nastopni predmeti obligatni: Veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, matematika, fizika, zgodovina, zemljepisje, prirodopisje, odgojeslovje (v II. in III. letniku), risanje, gospodinjstvo (v III. letniku), lepomisje, petje in telovadba. Natančneje pojasnila daje ravnateljstvo, ki pošilja na zahtevo tudi učni načrt in statut.

(Praprotnikova slavnost.) Dne 29. t. m. se odkrije v Ljubljani nagrobni spomenik pokojnemu ljudskošolskemu ravnatelju, slovenskemu pesniku in vzgojsovnemu pisatelju Andreju Praprotniku. Spominska ploča se mu pa odkrije s posebno slavnostjo drugo leto.

(Železniški minister v Ljubljani.) Železniški minister podmaršal vitez Guttenberg, je dne 13. t. m. bil v Ljubljani in pregledoval tamonjšo postajo državne železnice. Župan gosp. Hribar ga je pozdravil. Minister je župana izpraševal o raznih mestnih stvareh. Obljubil je, da bode drugo leto, ko pride ogledat dolenske železnice, tudi mesto ogledal.

(Protekcija pri uradniških imenovanjih.) Poslanec g. Anton Koblar stavil je v državnem zboru do finančnega ministra interpelacijo zastran protekcije pri zadnjem imenovanju davčnih uradnikov na Kranjskem, o kateri stvari smo že pisali v našem listu.

(Shod ljubljanskih obrtnikov.) V nedeljo so imeli obrtniki v Ljubljani shod, na katerem so sklenili, da se razdružita sedanjí obrtni društvi v Ljubljani in se osnuje novo obrtno društvo, ki ne bode služilo nobeni politični stranki. Izvolil se je poseben odbor, ki pripravi vse potrebno za osnovo tacega društva. Nadalje je shod sklenil, da pri vsacih bodočih volitvah v Ljubljani postavijo obrtniki svoje kandidate. Iz tega je vidno, da obrtniki nameravajo napraviti nekako svojo stranko. Tega shoda sta se vdeležila tudi socijalista Kristan in Železnikar, katerih pa ni nobeden poslušal. Skušala sta dokazati, da se ne da malim obrtnikom drugače pomagati, da se človeška družba preustroji po željah socijalistov. Prepričala sta se lahko, da pri ljubljanskih obrtnikih še tla niso ugodna za socijalizem.

(Umrli je) v Kranji v 70. letu gosp. Gregor Kržič, upokojeni okrajni sodnik. Pokojnik je bil dober narodnjak tudi v najtežjih časih.

(V Boštanju) so priredili pevci, pod vodstvom g. Račiča, v nedeljo 11. t. m. v proslavo cesarjevega imendana lepo pevsko besedo.

(„Pedagogičsko društvo“) s sedežem v Krškem, je imelo v četrtek 8. t. m. zborovanje v Boštanju pri Sevnici. Udeležilo se ga je 23 gg. učiteljev. O vzreji ameriških trt je govoril gosp. nadučitelj Račič, o vzgoji mladine gosp. učitelj Rozman.

(Kdaj bodedo prišli do ravnopravnosti?) Iz Krškega se nam poroča: Brzjav, oddan 22. m. m. v Ljubljani, došel je v Krško čez 28 in pol ur. Stranki, kateri je bil namenjen, provzročila je ta zamuda veliko nepriliko in škodo od 3 do 4 gld. Naravno je, da se je pritožila. Pritožba je bila sestavljena v slovenskem jeziku, odgovor je bil došel v nemškem jeziku. Pritožba se je odbila, kar je žalilo seveda stranko; še bolj je je pa peklo, da se ravnopravnost kljub 29 let staremu § 19. tako nič ne spoštuje.

(Nenavadna smrt.) V Idriji je umrl v ponedeljek posestnik, mesar in gostilničar g. Anton Juvančič. Hotel je prerezati kos mesa na steni,

a nož mu izpodletí tako nesrečno, da se je urezal v stegno. Dasi je bil zdravnik takoj na lici nesreče, je vendar nesrečnik v par minutah izdahníl za vselej. Odstavil je štiri nedorasle otroke.

(Velik del fužin) opustili so v Prevalih na Koroškem. Nekatere delavce so prestavili v Donavice, druge so pa odslovili. Za Prevale je to hud udarec. Mnogi obrtniki so zgubili zaslužek.

(Pripravnica v Rojanu.) Ker so v Trstu vse srednje šole italijanske ali pa nemške, slovenski otroci, ki ne hodijo v italijanske ali nemške ljudske šole, do sedaj skoro niso mogli ustopiti v gimnazijo ali realko. Sedaj je učno ministerstvo dovolilo, da se v Rojanu osnuje posebna pripravljavnica za tiste slovenske otroke, ki hočejo v nemške srednje šole. To pa ni nobena dobrota za Slovence, temveč le nova krivica. Slovenski dijaki morajo jedno leto dalje študirati, kakor nemški. Pravično bi bilo samo, če se osnujejo na tržaški državni nemški gimnaziji in realki slovenske paralelke.

(Tržaški dnevniki — prepovedani) pa ne v Avstriji temveč v Turčiji. Turška oblastva so spoznala, da vsi tržaški dnevniki preugodno pišejo za Armence in Krečane in so jih zatorej prepovedala vse brez izjeme.

(Prepovedan shod.) Tržaško društvo „Edinost“ je sklenilo sklicati več shodov v tržaški okolici. Prvi shod imel bi biti na Proseku, a ga je tržaški magistrat prepovedal. Gospodom pri tržaškem magistratu zlasti ni bilo po godu, da se je hotelo na omenjenem shodu govoriti o tem, da se naj osnuje za tržaško okolico posebno okrajno glavarstvo. Proti prepovedi shoda se je vložil ugovor na namestništvo.

(Osem kandidatov za jeden mandat.) Za izpraznjeni državnozbornski mandat goriškega mesta se poganja osem italijanskih kandidatov.

(Uzorni upravitelji občine.) V Podgrađu v Istri je bil občinski odbor razpuščen, ker so lahoni narodnega župana Jenka, tožili, da nepravilno gospodari z občinskim premoženjem. Preiskava proti Jenku je pokazala, da so vsa sumničjenja bila neopravičena. Do novih volitev je upravljal občino po oblastvu nastavljen odbor iz štirih lahonov. Ta odbor je tako uzorno gospodaril, da novi občinski odbor zahteva od njega povračila čez 1000 gld., katere je neopravičeno občini v 14 mesecih zapravil.

Druge avstrijske novice.

(Državnega zbora) vlada ne misli razpuštiti. Tako je vsaj posneti iz pojasnil, katere je dal ministerski predsednik načelnikom državnozbornskih klubov. Če ob pravem času državni zbor ne reši proračuna, bode pa vlada zahtevala začasni proračun. — V državnem zboru se je te dni vršilo prvo branje državnega proračuna, razprava o domovinskem zakonu, potem se je rešil zakon, s katerim se dovoljuje nabiranje vojaških novincev.

(Neposredne volitve za državni zbor.) Novi državnozbornski volilni red določa, da se vpeljejo neposredne volitve za državni zbor v vseh krovovinah, v katerih je sklenil vpeljati take volitve deželni zbor. Mladočeh Kaizl je v državnem zboru vprašal vlado, če misli sklicati pred državnozbornskimi volitvami deželne zbornice, da se o tem izreko. Narodni Nemec Hauch je pa stavil nujni predlog, s katerim se vlada pozivlja, da to stori.

(Davčna preosnova končana.) V soboto je gospodska zbornica v veliko večino vsprejela davčno preosnovo, nespremenjeno, kakor jo je sklenila zbornica poslancev. Seja gospodske zbornice je bila nenavadno dobro obiskana. Prišlo je bilo 92 zborničnih članov, dočim jih običajno pride k sejam samo kacic 30. Samo jedenkrat je bila gospodska zbornica bolje obiskana, 1886. l., ko je razpravljala Schmerlingov predlog, naj se razveljavi Pražakova jezikovna naredba. Več članov gospodske zbornice je bilo za to, naj se razveljavi § 217., po katerem bi se javno razložilo, koliko je kdo napovedal dohodkov. To je sklenila zbornica poslancev, da se bode pri davčnih napovedbah moglo manje slepariti. Velekapitalistom pa to ni bilo po volji in hoteli so doseči, da bi bile napovedbe tajne. Odsek gospodske zbornice se je bil tudi izrekel v tem smislu.

Vlada je pregovorila gospodsko zbornico, da je glasovala za nespremenjen zakon, ker je več strank zbornice poslancev pretilo, da ne dovolijo omenjene premembe. Vlada se je bala, da bi utegnila biti potem za sedanjo postavodajno dobo vsa stvar podkopana. Sedaj je končano veliko delo, katero je že pred skoro dvajsetimi leti poskušal minister Depretis, a bil zadel na hud upor svojih političnih somišljenikov.

(Povišanje uradniških plač.) Proračunski odsek je sklenil, naj se uradniške plače povišajo takoj z novim letom. Ker se še niso dovolili davki, s katerimi se pokrijejo višji stroški, je odsek sklenil, naj se pokrijejo iz blagajniških preostankov. Finančni minister se je temu upiral in odločno izjavil, da se uradniške plače tako dolgo ne povišajo, da se za nove stroške pokritje dobi. Tega mnenja so bili tudi konservativci in Poljaki. Konservativci so tudi zahtevali, naj se poprej kmetom dovolijo neke olajšave pri prepisnih pristojbinah. Levičarji so pa odločno zahtevali za povišanje uradniških plač, a jedino zaradi tega, da bi uradnike pridobili, da jim dajo glasove pri novih volitvah. Najbrž se ta stvar ne reši v sedanjem zasedanju. Če tudi zbornica poslancev privoli v povišanje, jo bode pa gospodska zbornica odklonila.

(Dopolnilne volitve na Tirolskem.) Ker italijanski poslanci niso prišli v deželni zbor, so zgubili svoje poslanstvo in razpisane so nove volitve na 10. dan novembra za kmetijske občine, na 12. novembra za mesta in trge, na dan 14. novembra za trgovinsko zbornico v Tridentu. Najbrž bodo voljeni vsi dosedanji poslanci. Če bi propali, potem bi bil njih dosedanji boj za samoupravo južnega dela dežele zaman. Zato bode pa radikalna italijanska stranka napela vse sile. Po volitvah se bodo najbrž začela nova pogajanja zastran južnotirolske samouprave.

(Volilni oklic moravskih nemških liberalcev.) Liberalna stranka na Moravskem je izdala volilni oklic, v katerem se izreka za razširjenje volilne pravice, delitev deželnega šolskega sveta v nemški in češki oddelek, in za narodne kurije v deželnem zboru. Ko bi bili Nemci pred petimi leti hoteli na Moravskem čehom to dovoliti, bi se češkonemška sprava ne bila razbila. Volilna preosnova je na Moravskem potrebna. Popolnoma nenaravno je, če v državni zbor volijo vsi petakarji, za deželni zbor pa v mestih še le desetakarji, v Brnu pa celo samo tisti, ki plačujejo najmanj 20 gld. davka brez priklad. Če se pa izvede na Moravskem pravična volilna preosnova, dobe Čehi v deželnem zboru večino. Zato pa jako dvomimo, da bi Nemci držali, kar sedaj obetajo, temveč hočejo vloviti le nekaj čeških glasov. Za narodne kurije so pa morda zategadelj, ker že slutijo, da ne bode dolgo, ko zgube večino v deželnem zboru.

(Grof Bogoslav Chotek) je umrl. Bil je češki namestnik pod Hohenwartovim ministerstvom.

(Čehi in vlada.) Badenijska vlada nikakor ne misli ustreči čehom v državnopravnem oziru. Badeni predobro ve, da bi stvar sedaj bilo tudi težko izvršiti. Pripravljena je pa vlada ustreči češkim željam v jezikovnem oziru. Če vlada misli v jezikovnem oziru vpeljati popolno narodno enakopravnost v vseh deželah češke krone, Čehi le prav store, če jo podirajo. Seveda zadovoljiti se pa Čehi ne smejo, ko bi vlada hotela ustreči češkim željam samo na Češkem, na Moravskem in v Šleziji pa ne.

(Slovenci in Hrvatje ter sedanja vlada.) Dunajski dopisnik „Obzora“ je izvedel od znamenitega poljskega politika, da po njegovih poizvedbah Slovenci in Hrvatje mislijo glasovati za redni državni proračun. Za 50 milijonov investicijskega posojila bodo glasovali tudi Slovenci, Hrvatje pa ne, ker se ni vzela v investicijski proračun neka dalmatinska železnica, katero že dolgo zahtevajo. Govori se celo, da Hrvatje ostavijo državni zbor, ako se ne bode bolje oziralo na njihove želje.

(Odlikovani časniki.) Cesar je podelil plemstvo trem ogerskim časnikiarjem za zasluge, katere so si pridobili za letošnjo budimpeštansko razstavo.

Ogled po širnem svetu.

(Štrajkujoči profesorji.) Srbija je v tacih denarnih zadregah, da ne more več redno plačevati uradnikov. Profesorji na gimnaziji v Nišu že več mesecev niso dobili plače; ustavili so poučevanje. Država jih vkljub tega še ni plačala, a prebivalstvo je toliko zanje zložilo, da morejo živeti in se pouk sedaj nadaljuje.

(Rusija in Francija.) Bivanje ruskega carja v Parizu je pokazalo, da so odnosi mej Rusijo in Francijo nenavadno prijateljski. Posebno so razne napitnice pri tej priliki pokazale, da je mej Rusijo in Francijo zares sklenena vojna zveza. Iz Pariza odpeljal se je car v Darmstadt, kjer je doma ruska cesarica.

(Preganjanje Armencev.) V Carigradu so zopet zaprli več Armencev, toda le tacih, kateri imajo od države kaj tirjati. Najbrž jih v ječi umore, da jim ne bode treba dolga plačevati. Izdal se je neki ukaz, da se Armencev ne smejo dajati potni listi za inozemstvo drugače, da se zavežejo, da se nikdar več ne povrnejo na Turško. Tisti Armeni, ki so sedaj v inozemstvu, zgube turško državljanstvo, ako se v dveh mesecih ne povrnejo v domovino. Sestavila se je posebna komisija iz tujih častnikov v turški službi, da preiskuje postopanje policije in vojašine ob poslednjih neredih v Carigradu. Ko je komisija hotela začeti priče zasliševati, se jej je to prepovedalo. Sultana tajnik je komisiji predložil lažnjiv zapisnik, katerega naj podpisajo. Ker ga niso hoteli podpisati komisijški člani, se je jim pretilo s šibo. Razen dveh so ga potem vsi podpisali.

(Občno vojaško dolžnost) hočejo upeljati v Belgiji. Dosedaj se je v Belgiji vsakdo lahko odkupil. Služili so vsled tega pri vojaki največ delavci. Vlada je že večkrat predlagala občno vojaško dolžnost, a se je upirala njeni vpeljavi zbornica poslancev. Sedaj pa tudi že zbornična večina prihaja do prepričanja, da se mora uvesti občna vojaška dolžnost. Sedaj, ko je vojska sestavljena iz samih delavcev, se je v nji tako razširil socijalni demokratizem, da se na vojsko več zanašati ne morejo.

(Kreta.) Red na tem otoku še ne bode tako hitro ustanovljen. Mohamedanci so z nova pobili več kristijanov, ki so se pa zaradi tega nad njimi maščevali. Po mestih je še vedno polno mohamedanskih kmetov, ki so se naselili v hiše pobeglih kristijanov. Sedaj, ko se kristijanje vračajo na svoje domove, silijo mohamedance, da bi šli iz tujih hiš, a ti se nečejo umakniti. Mohamedanci se iz strahu pred kristijani več ne upajo v vasi. Oblastva so sedaj zaradi tega v največji zadregi. Uprava se pri tacih razmerah le počasi presnavlja. Sedaj se snuje nova žandarmerija in presnavljajo sodišča. Čuti se tudi pomankanje novih uradnikov za redno upravo. Prejšnji turški uradniki so tako popolnoma nesposobni ljudje.

Dopisi.

Iz brežkega okraja. (G. Friderik Tax, uradni vodja v Brežicah kot starinoslovec). Službovala sta pred par leti v Celji okrajni glavar g. dr. Wagner in komisar g. Friderik Tax. Bila sta si sprva velika prijatelja, strinjajoča se v mišljenju, strinjajoča se v nazorih in sklepih, kako da je treba obdržati in obvarovati nemški značaj celjskemu okrajnemu glavarstvu.

Nije pa trajne zveze pod solncem, razrušilo se je tudi to prijateljstvo.

Kako to? uzrok je prav priprost in jednostaven.

V krasni Savinjski dolini je, kakor povsod, revnih, je pa tudi precej premožnih ljudi. Siromak ostane siromak i pod lastnim krovom, bogataši si pa krasijo svoja stanovanja z bogato opravo, s krasnim pohištvom in med tem pohištvom se nahaja tu pa tam koji komad, ki ima visoko vrednost, morebiti ne po tvari, ne po nakitu, ampak po svoji visoki starosti. Za take starinske komade kaže g. Tax prav živo zanimanje; njegovo pozornost obudila je tudi neka starinska omara, določena, da kinča gospodarjevo sobo znane krčme v Savinjski dolini.

G. dr. Wagner je nasprotno veliki neprijatelj starinskih relikvijam in razlika v sodbi glede vrednosti starinskega pohištva bila je povod razprtije med dr. Wagnerjem in komisarjem Taxom. Čudno pa vender resnično!

Čas naglo mine, človek se postara, a v značaju mu ostane vedno nekaj prirojenega; česar se je Janezek učil, tega tudi Janez ne pozabi.

Brežki okraj stoji zdaj pod Taxovim poveljstvom in temu dostojanstveniku se ni treba danes več klanjati sitnim okrajnim glavarjem, nadomestuje namreč sam glavarja v Brežicah, čeravno je še le vladni tajnik.

Tudi v našem okraju staknil je uradni vodja neko „staro omaro“, tam blizu Sevnice, v kopitarski tovarni, tudi za to omaro se je zanimal dolgo časa, dokler ga ni zasačil tovarnar sam v teh starinoslovskih študijah in napravil drastičen konec tej „wunderlich“ komediji.

Dve stari omari tedaj, — ena v Savinjski dolini stoječa na štirih nogah, druga v sevniskem okraju stoječa na dveh, — igrata neko tragično vlogo v življenju brežkega političnega šefa g. Taxa in če pride v zadrego štajerski c. kr. namestnik visokorodni marki Baquechem, če pride v zadrego določevati, katera najlepša lastnost diči brežkega uradnega vodjo g. Taxa in kaj ga najbolj priporoča za definitivno čast okrajnega glavarja, popraša naj samo svojega referenta g. dr. Wagnerja in pa kopitarskega tovarnarja v Sevnici nekega „Wunderlicha“, tam poizvedel bode vse.

O marsikaterih drugih dobrih lastnostih tega uradnika govori se pa javno po celem brežkem okraju; kdor je radoveden, popraša naj brežke krčmarje in fjakera.

Iz Kostivnice. (Marsikaj).

„Dolgost življenja našega je kratka, kaj znancev že zasula je lopata.“

Tako poje naš Prešeren; prepričala nas je o resnici teh stihov neizprosna smrt, ki nam je pokosila tukaj obče priljubljenega kaplana č. g. Alojzija Rožmana. Ž njim smo izgubili Slovenci plemenit značaj, vnetega duhovnika in iskrenega domoljuba. Nepopisljiva žalost je tukaj zavladovala, ko smo slišali pretužno vest, da smo izgubili blagega gospoda.

Bil je pokojnik goreč duhovnik, ki je vneto in neumorno deloval na prižnici in spovednici, v cerkvi in šoli za čast in slavo božjo. A ne samo to, ampak bil je ranjki tudi vzor navdušenega Slovenca.

„Ne samo, kar velevala mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.“

bilo mu je sveto geslo, kojega je blagi pokojnik vestno izpolnjeval. Z njegovim prihodom je Kostivnica takorekoč oživila. Za tukajšnje bralno društvo pridobil si je nevenljivih zaslug, kajti ustanovil nam je domači kvartet iz tukajšnjih zavednih fantov, bil ves čas njih pevovodja, prirejal veselice bralnega društva, navduševal ljudstvo z besedo in djanjem, z eno besedo: storil je mnogo v korist in narodno probujenost tukajšnjega ljudstva.

A ljuta smrt pretrgala mu je tako rano nit njegovega vzglednega življenja.

V svesti smo si, da je prejel v lepši domovini plačilo za svoje nesebično delovanje. Blag mu spomin! Bodi mu zemljica lahka!

Drugo pa, kar bi Vam še povedal, gospod urednik, če mi še dovolite, nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu, se pa tiče našega narodnega življenja. Naše bralno društvo še precej dobro napreduje in tudi ljudstvo se zanima. Dokaz temu je lepo število udov, ki od leta do leta narašča. Lepo je gledati može in mladeniče, kako marljivo prebirajo po nedeljah časopise v šoli, ali je pa jemljejo na dom, dobro vedoč, da zajemajo iz časopisov in drugih zabavnih knjig, ki so jim na razpolago, mnogo lepih in prekoristnih naukov. Z veseljem opazujemo, kako blagodejno vplivajo kmečka bralna društva na naše ljudstvo, ki se od dne do dne probuja iz svojega narodnega spanja. Kostivnici na čast bodi povedano, da so tudi pri nas ljudje, ki se s ponosom zavedajo, da jih je rodila slovenska mati.

Ker pa že omenjam dobro stran, pa tudi slabo ne smem zamolčati, in v tem oziru zasluži pri nas žal še mnogo brezobzirno očitne graje.

Pogostoma čitamo v Vaši vrli „Domovini“: ta in ta občina je odpravila svoj dozdanji nem-

ški uradni pečat ter ga nadomestila ali z dvojezičnim ali se slovenskim; sklenila je tudi odslej izključno v slovenskem jeziku uradovati itd. Žal, da še vse to pri nas pogrešamo. Naš občinski pečat pozna samo „Gemeindeamt Kostivnitz“, a v našem jeziku ni sluha ne duha na njem. A ne samo to; tudi vsi uradni dopisi vrše se skoro brez izjeme le v blaženi nemščini. Res žalostno, a resnično. In kdo je temu vzrok? —

Do prihodnjih občinskih volitev ni več tako daleč. Slišal sem, da se baje že zdaj cede sline po županskem stolu našemu trgovcu Lojzku. A s tem bi Kostivnica pač presneto malo pridobila, mnogo več še izgubila, godilo bi se nam kakor tistim, ki pridejo iz dežja pod kap. Da si se nam omenjeni gospod že zdaj prilizuje s sladkimi besedami, vender nikakor ne smemo zaupati pograbljivemu volku v ovčjej obleki. Možu ki se sramuje, da ga je pestovala slovenska mati, ki sramoti in zaničuje naš jezik, kojemu je tukajšnje bralno društvo trn v peti, odpadniku torej, nikakor ne smemo zaupati; v njegov nemčurski rog ne bomo trobili. Pri vsej svoji mrznji do Slovencev pa naš Lojzek ne pomisli, da ga rede le slovenski groši. In on naj bi stal na čelu naše lepe občine? Ne, nikakor ne; to se ne sme zgoditi, in upamo, da se ne bo.

Zato pa dragi mi Kostivničani, če vam je blagor občine le količkaj pri srcu, vzdramite se pri prihodnjih volitvah, kajti skrajni čas je že. Izvolite narodnega moža za župana, saj se boste prepričali, da vam ne bode niklar žal, kajti „kdor zaničuje se sam,“ sprevideli boste, da „podlaga je tujčevi peti“.

Le pomislite, da ne bi bilo prav prijetno plesati, ko bi nam godel po sili nemški janičar! Poprijeti se pa tudi morate bolj gesla „Svoji k svojim!“ in ne podpirajte zatiralcev našega milo donečega jezika in našega rodu.

Odpri ste vam še dve drugi trgovini v Kostivnici, koji zaslužite več zaupanja in podpore. Imamo pa tudi narodno gostilno Lindičevo, v koji se je vsakokrat in se še bo, če Bog da in sreča junačka, vršila veselica našega društva. V to pomoz Bog! Kostivničan.

Narodno-gospodarske novice

(Rjavelih rastlin) ne devat na gnojni kup. Ako deneš take rastline, katerih se je lotila rja, na komposti tudi drugo leto rjo gotovo na njive zaneseš. Take rastline se morajo sežgati in njih gnoj se potem porabi.

(Da ozimina manj pozebe,) jej je treba dobro pognojiti, in se poleg hlevskega gnoja mora rabiti tudi umetni gnoj, kakor kostna moka in čilski soliter. Za njive, katerih prst nima v sebi dosti apna, se priporoča tudi posipanje z živim apnom.

(Spridena jed za prašiče.) Mnogi gospodarji in gospodinje mislijo, da spridena jed, ki jo druge živali več ne marajo, je jako dobra za prašiče. Gospodinje se še domišljajo, da so jako veliko privarčevale, ko so dale tako jed prašičem. V resnici pa s tem le veliko škodujejo, ker večkrat prašiči zbole.

(Dalmatinski prašiči.) Ker je na Hrvatskem prašičja kuga in tudi v več krajih na Kranjskem vlada ta bolezen, so se prašiči na Kranjskem jako podražili. Te dni so pa v Ribnico pripeljali 190 prašičev iz Dalmacije, kjer ni prašičje kuge.

(Sadje.) Letos so na Virtemberskem pridelali jako malo sadja. Zato je upanje, da bodo iz Avstrije izvažali sadje za mošt. To tudi utegne izboljšati vinske cene v naših krajih. Sedaj se po Virtemberskem prodaja moštno sadje po 10 mark meterski cent.

(Vinska letina na Primorskem) bode letos slaba, kakor se nam poroča. Trta je zelo trpela po dežju, toči in po strupeni rosi. Listje je že povsod odpalo. Grozdja je še precej, a gnije, vene in počasi zori ter ne obeta dobre kapljice. Posebno kjer niso škropili, letos ne bodo nič vina pridelali. Primorsko vino ne bode dosti vredno za kupčijo in je zato pričačkovati, da cena vinu poskoči.